

PRO

Actiunea Catolica Romana

Roma - Anul V

Fondator: Dr. Constantin Dragan

Maggio 1960 n. 54

Politica si schisma Conciliul Ecumenic si bisericile separate

Ni s'a întâmplat — si nu vorbind cu oameni lipsiti de cultură, ci cu intelectuali, de la care ne-am fi așteptat, dacă nu la o iluminată, erudiție în materie de probleme religioase, cel puțin la o informație care să se limiteze la puținul învățat pe băncile școlii — ni s'a întâmplat să auzim de la mulți din frații noștri separați lucruri care ating absurdul asupra schismei care a desmembrat Biserica, și asupra problemelor legate de ea.

Unii dintre ei — și nu sunt puțini — ajung până acolo încât să inverseze termenii chestiunii, făcând responsabilă de această fractură în unitatea creștină nu orientalii « conservatori ai legii adevărate » — cum spun ei — ci Biserica Romei care, « îndepărtându-se de spiritul Bisericii conservatoare » ar fi provocat o ireparabilă « fractură spirituală » între grupul creștin din Răsărit și cel din Apus.

Ei consideră, deci, schisma un fenomen de natură spirituală, când în realitate nu a fost decât rezultanta unei aventuri istorice sfârșită cu prăbușirea unui imperiu, consecința, extinsă la spiritual, a unui mare joc politic în care, cum deseori se întâmplă, orientalii au pierdut, odată cu imperiul lor « temporal », acea libertate spirituală care este una din marile prerogative ale Bisericii Universale.

Vom încerca să arătăm ce a fost în realitate această schismă, care au fost premisele și consecințele ei, care avantajele care ar ecurge, pentru Bisericile separate, din întoarcerea lor în sânul Bisericii universale.

Vom căuta, în primul rând, să repunem problema în justiția ei termeni: a fost, sau nu, schisma un fenomen spiritual care își are explicația într-o reală criză a doctrinei într-un anumit moment al istoriei Bisericii, într-o fractură teologică între spiritualitatea din Occident și cea din Orient?

Sau nu a fost, mai curând, un postum istoric extins la domeniul spiritual, o confuzie în câmpul valorilor spirituale provocată de acel cataclism istoric care a fost căderea imperiului roman din Răsărit?

În lumina adevărului istoric, și pe bază de documente și studii, care încă din epoca primelor Concilii, când s'a încercat să se reconstruiască Unitatea, au căutat să ajungă la originea fenomenului, analizându-l sub dublul aspect al istoriei și al doctrinei, se poate acum afirma că schisma a fost exclusiv un fapt politic, un fapt pur uman care, în cazul Bisericilor creștine din Răsărit, a substituit operii lui Dumnezeu opera omului.

Fără îndoială, cauza primelor despărțiri a fost erezia Nestorianii și iacobitii din Armenia, din Siria și din Egipt au rupt, încă în veacul al cincilea, legătura Unității, de oarece n'au voit să accepte definiția de la Efes și de la Calcedonia. Dar aceste despărțiri nu au fost decât parțiale și astăzi aceste erezii antice nu mai contează în schisma.

Dar marea schismă, începută în veacul IX și consumată în al XI, schisma greacă, a fost un eveniment pe care politica l'a preparat îndelung, pe care l'a favorizat atunci când s'a produs, și pe care, după aceea, l'a alimentat și l'a conservat. Despărțirea era de altfel în embrion încă din vremea fundării Constantinopolului, « Noua Roma » și noua capitală a Imperiului roman. Acest embrion era încă imperceptibil, este adevărat, iar existența sa era ignorată chiar de cel care îl ajutase să germineze; dar exista.

Dacă se acceptă Teza aceluia « Donatiani a lui Constantin », pe care mulți critici occidentali o resping ca apocrifă, dar pe care grecii au înglobat-o ca autentică în legile lor canonice, acest principiu, abando-

nând Roma Păpilor, pentru a-și transfera sediul imperiului la Bizanț, « deoarece nu socotea just cu acolo unde se găsea suprema autoritate religioasă să se găsească și suprema autoritate pământească », această separație a celor două puteri (cea spirituală și cea politică) apare și mai evidentă.

Succesorii lui Constantin, în loc de a continua să recunoască supremația puterii spirituale, așa cum făcuse Constantin în « Donatiana » și la Conciliul de la Nicea, au voit curând să supună această putere spirituală puterii politice. Întâlnind opoziția vechei Rome, puțin dispus să accepte jugul puterii temporale, curtea de la Bizanț se gândi să confere episcopului ei o autoritate aproape egală cu aceea pe care o avea episcopul Romei.

De aici importanța, din ce în ce mai mare, a sediului episcopal de la Bizanț.

Episcopii de Constantinopol, care se pretează la aceste manevre politice, își afirmă curând gradul al doilea în ierarhia Bisericii, după episcopul Romei, și tot sub cărmuirea puterii seculare, ajung încetul cu încetul să-și atribuie o putere egală a ceea ce pe care o avea Pontiful roman.

Un sofism care mai târziu avea să dea naștere schismei — este escogitat. Episcopul Noului Rome trebuia să aibă o demnitate de primat, de vreme ce Vechea Romă posedea o asemenea autoritate. Și aceasta fiindcă Noua Romă devenise capitala imperiului, așa cum vechea Romă fusese înainte. În acest sofism, dacă reflectăm bine, este conținută întreaga schismă.

Împărații bizantini au voit să aibă suprema dominație asupra Bisericii, așa cum o aveau asupra Statului. Ca să reușească ei fac din patriarhul bizantin un Papă.

Constantin făcuse o netă deosebire între cele două puteri, recunoscând primatul puterii spirituale asupra celei temporale, de oarece una este de natură divină, iar cealaltă de natură pământească. Succesorii săi, însă, voind să și le atribuie pe amândouă, încep prin a nega în mod practic deosebirea, apoi, mergând mai departe, subordonează puterea spirituală puterii temporale.

Este inversul concepției lui Constantin. Politica, aceeași politică care pregătise schisma, va fi apoi adevărată ultima ratio a tuturor tentativeilor de Unire și a tuturor unirilor temporale care au fost realizate.

Și dacă politica a fost nepunctuoasă, în veacul XV, să refacă ceea ce distrusese, aceasta se datorește faptului că ideile pe care ea le propagase în trecut, atât în ce privește dogma cât și disciplina, pătrunseseră adânc în conștiințe.

Din politică — cum era la origine și în timpul dezvoltării ei — schisma devenise, puțin câte puțin, religioasă. Și tocmai de aceea politica a fost apoi incapabilă să distrugă efectul cauzelor pe care le determinase; logica populară, care la început rezistase schismei, avea apoi să reziste Unirii, atunci când această unire i-a fost prezentată ca posibilă.

Politica este pedepsită în ceea ce păcătunise, și Bizanțul cade. Dar principiul subordonării Bisericii la Stat, formulat de împărații de la Constantinopol, avea să supraviețuiască acestui imperativ.

Din moment ce Constantinopolul nu mai era capitala Imperiului creștin, în virtutea principiului care încet încet îl duse la extinderea autorității sale religioase asupra întregului Răsărit, urma să-și piardă această autoritate care acum nu mai era susținută de o realitate istorică.

Formarea patriarhatului de la Moscova, pe care Constantinopolul nu putuse să nu-l aprobe, trebuia (urmează în pag. 2)

Reproducem, dintr'un studiu al cardinalului Raimondo Spiazzi publicat de revista « Monitor Ecclesiasticus » un foarte interesant și edificant capitol despre Conciliul Ecumenic și Bisericile separate.

Sfântul Părinte Ioan XXIII a fixat ca finalitate a Conciliului Ecumenic și unitatea Bisericii, sau, mai bine zis, reunificarea cu Biserica Romei a Bisericilor care s'au despărțit de ea, mai ales a celor din Răsărit.

Chestiunea aceasta a desmembrării Bisericii este un scandal milenar, care ar fi de dorit să înceteze. Astăzi însă, din nefericire, există anumite stări de spirit care nu sunt ușor de învins. Despărțirile religioase sunt complicate de amintirea luptelor și a greșelilor reciproce care s'au produs în decursul veacurilor. Latini, și ei, au avut vina lor, mai ales în vremea cruciatelor și a imperiului latin din Răsărit, când au fost comise nedreptăți al căror caracter de revansa și de represalii nu este desigur un motiv care să justifice aceasta vina.

Cine cunoaște istoria știe că Biserica catolică, ca atare, a fost lipsită de orice vină; dar au apăsă, și încă apasă asupra ei greșelile aceluia care au comis abuzuri în numele catolicismului: caz, nici unic și nici rar în istorie.

Pagini triste, scrise de o parte și de alta, în virtutea unor interese politice, comerciale și militare, și, mai ales, din partea grecilor, din meschine pretenții de prestigiu sau de independență, care au dus la despărțirea Bisericilor astăzi încă separate, deși ele fac apel la același Christos. Ne întrebăm și noi ca Sfântul Pavel: « Numquid divisus est Christus? ».

Din punct de vedere dogmatic și istoric nu există nici o îndoială asupra autenticității și asupra primatului Bisericii Romei, singura în adevăr catolică. Sub aripile ei Bisericile separate trebuie să se întoarcă. Ramurile frânte trebuie să se alipească din nou la acest trunchi unic. Și totuși, noi, catolicii, nu ne putem mulțumi în siguranța noastră, cu ortodoxia și cu legitimitatea noastră apostolică, ci trebuie să simțim și să trăim drama creștinătății sfâșiate și atât de durnică de unitate. Așazisa Mișcare Ecumenică, care s'a dezvoltat pretutindeni, trebuie să ne angajeze mai ales pe noi, pe căile, adevărului și ale carității, singurele care pot duce la o unitate adevărată.

Unii dintre protestanți ar dori de sigur să ajungă astăzi la unitate, dar într-o formă federativă a diferitelor lor Biserici în confesiuni, fără să se ție seamă de controversele doctrinare. Dar o astfel de unitate nu poate fi posibilă atât timp cât divergențele există asupra însăși punctelor fundamentale ale credinței.

Mulți ortodocși ar voi la rândul lor o Biserica unică, dar fără o singură căpetenie, Pontiful Roman, căruia ar fi dispuși să-i recunoască cel mult demnitatea de primus inter pares. Celelalte puncte doctrinare care îl despart: Purgatorul, Nephilănta zămisire, înălțarea Maicii Mărmului la Cer, sunt mai curând chestiune de termeni decât de substanță. Adevărata piedecă este însă reprezentată de dogma primatului universal al Pontifului Roman, deși ea pare atât de evidentă până și din cea mai veche tradiție a Părinților greci. Dar poate și acest punct, odată clarificat, se va revela ortodocșilor mai puțin greu de a fi acceptat.

Va fi vorba numai de a clarifica faptul că pentru Biserica Romană primatul Papei nu exclude funcțiunea și importanța Corpului episcopal, prin care se transmite succesiunea apostolică, așa cum nu exclude prestigiul Bisericilor care împreună cu cea Romană, sunt de origină direct apostolică și se bucură de tradiții glorioase încă din timpul celei mai îndepărtate antichități cre-

N. Grigorescu: Păstorița

știne, ca aceea a Ierusalimului, a Antiohiei, a Alexandriei, a Constantinopolului, etc., nici legitimele obiceiuri și vechile privilegii ale Bisericilor ortodoxe care, desigur, s'ar putea bucura de o largă autonomie în ceea ce privește lucrurile ne-esențiale în sânul ecumenei catolice. Dimpotrivă, aceste Biserici, unindu-se din nou cu Roma, ar fi ca și cum ar reîntra în propria lor casă, cum a spus Ioan XXIII atunci când le-a invitat la unitate. Cât despre valoarea și importanța episcopilor în Biserica, punct asupra căruia ortodocșii sunt atât de sensibili, Conciliul Ecumenic nu a fost lipsit de adevărate noțiuni și definiții a acestei ierarhii, va putea fi el însuși o grandioasă demonstrație.

Din păcate astăzi încă unii ortodocși neagă caracterul de adevărată Biserica Bisericii Romei, pe care o consideră drept eretică și schismatică. Dar acesta este fanatism. Cei mai moderați dintre ei și cei mai pregătiți în chestiuni religioase relevă numai dificultățile care se pun în calea reunificării pe care totuși, cei mai buni dintre ei o doresc.

Principalele dificultăți sunt următoarele:

- a) teama de a pierde autonomia;
- b) teama de a fi latinizați;
- c) teama de a trebui să depindă de Suveranul Pontif Roman ca de un suveran autoritar — spun ei — de tipul celor orientali, cu pierderea importanței în ceea ce privește patriarhii și episcopii fiecăreia dintre acele Biserici;
- d) repulsia de a accepta sic et simpliciter definițiile dogmatice efectuate de Biserica catolică după despărțire, adică după primele șapte Concilii Ecumenice celebrate de Biserica încă unită;

e) repulsia față de o unire care să se efectueze conform ordinilor singurului cap al Bisericii catolice, și nu pe baza unei discuții și a unei comparații a pozițiilor reciproce și cu libere tratative.

Sunt dificultăți reale, dar care nu sunt de neînvinș, cu atât mai mult cu cât astăzi Bisericile nu se mai lovesc de complicații de natură politică, ca în trecut, dacă se exceptă cazul Bisericilor din Rusia și din alte țări supuse regimelor comuniste, care, este adevărat, reprezintă cel mai mare număr de credincioși ortodocși. În țările libere, reacțiile patriarhilor și ale teologilor ortodocși la anunțul dat de Ioan XXIII cu privire la Conciliul Ecumenic nu au fost lipsite de rezerve, și, natural, aceste rezerve au fost și mai mari în lumea protestantă și anglicană, unde dificultățile pentru reunificare sunt mult mai grave și datorită stării de erzie în care aceste confesiuni religioase se găsesc. Totuși aproape de pretutindeni au fost pronunțate cuvinte de nădejde care exprimă stări sufletesti cu totul altele decât cele de acum câțiva ani, și care îngăduie speranțe poate nu prea îndepărtate, decisive.

Reproducem cele trei mărturii care ne par cele mai semnificative: două ale Patriarhilor ortodocși o a treia a unui Păstor protestant.

Mitropolitul Antiohiei, Anton Bashir, a scris: « Nu văd din care motiv Bisericile Apostolice ar trebui să fie despărțite. Nu există decât o singură Biserica apostolică. Divergențele ar putea fi anulate în timpul Conciliului Ecumenic. Popoarele noastre din Răsărit sunt totdeauna dispuse să primească favorabil asemenea inițiative, cu condiția ca ele să

(urmează în pag. 2)

Icoană Românească

CONCILIUL ECUMENIC

(urmăre din pag. 1)

fie sincere. Să sperăm că se va ajunge la un rezultat pozitiv.

Patriarhul Constantinopolului, Athanasios I. care a spus despre Sfântul Părinte: «Fuit homo missus a Deo, cui nomen erat Ioannes...» s'a pronunțat astfel: la rândul său: «Noi salutăm cu bucurie orice apel sincer pentru pace, nu importă de unde ar veni și mai ales, bine înțeles, când acest apel vine de la un vechi centru creștin cum este bătrâna Romă. Noi sperăm că Biserica Romei se va adresa frățeste Răsăritului, și așteptăm aceasta din partea Sanctității Sale Papa din Roma, Ioan XXIII, a cărui persoană este cunoscută, iubită și respectată în părțile noastre. Unirea este dorința comună a lumii creștine și va fi începutul unui an cu adevărat nou în Isus Christos».

Si iată o declarație a Doct. Barc Boegner, de la Federația Bisericilor Protestante franceze: «Există unele bariere omeneste insurmontabile. Totuși nu este mai puțin adevărat că în aceste ultime decenii s'a dezvoltat o atmosferă radical nouă în sânul marilor Confesiuni creștine».

Ce va putea face Conciliul Ecumenic pentru unitate?

Bineînțeles nu vor putea fi trimiși Patriarhii, Episcopii și alți reprezentanți ai Bisericilor separate, și cu atât mai puțin Păstori protestanți, decât nu ca «observatori» sau cu alt titlu; ca «Părinți» este imposibil, atât timp cât ei rămân «separați» adică nu fac parte din Corpul Episcopal al Bisericii catolice. Pe de altă parte ar fi iluzoriu să se creadă că reunificarea Bisericilor s'ar putea efectua ca rezultat al tratativelor și discuțiilor făcute într'un Conciliu, cum ne învăță experiența negativă a Conciliului de la Florența. Cu atât mai puțin unitatea Bisericii poate fi rodul unor concesii sau compromisiuri, cum cred unii reprezentanți ai lumii protestante. Petru Biserica catolică este de neconcepțiu o reunificare care să nu însemne întoarcerea în corpul unic din care Bisericile și Confesiunile non-catolice s'au despărțit. Dar aceasta nu înseamnă că în procedura, în pregătirea reunificării n'ar putea fi discutate diferitele poziții ale acestor Biserici și n'ar putea fi tratate acorduri, nu atât în sensul unei renunțări sau al unei atenuări a dogmei catolice, cât ca explicare de doctrine, precizare de termeni, determinare a extensiunii definițiilor asupra punctelor controversate. Contactele și întâlnirile care vor putea avea loc înainte și în timpul Conciliului vor fi cât poate de utile acestui scop.

Prezența la Conciliu a unor membri calificați ai diverselor Biserici și Confesiuni separate — Episcopi și teologi — cu titlul de «observatori», va putea fi deasemenea de cea mai mare importanță. Si este interesant faptul că anumite personalități ale lumii ortodoxe și protestante au declarat că, după părerea lor, invitația pe care Biserica catolică le-o va adresa eventual, ar fi bine primită.

În orice caz, Conciliul Ecumenic, compus din toți Episcopii Bisericii catolice, ar putea da o îndrumare decisivă operei de reunificare:

a) reafirmând, precizând, explicând solemn adevărata natură a Bisericii și, în ea, a autorității Suveranului Pontif și a Episcopilor;

b) predicând și invocând caritatea care trebuie să unească toate Bisericile și Confesiunile și pe toți creștinii, deasupra oricărei controverse, și să se exprime și în forma unui respect reciproc și unei curtoazii mutuale;

c) invitând încă odată, în mod oficial, solemn și eventual nominal (cel puțin în ceea ce privește Biserica ortodoxă) la unire;

d) promovând, în afară de prezența unor «observatori» ai Bisericilor și Confesiunilor separate, întâlniri, schimburi de vizite, informații, etc., și eventual, după o adecvată pregătire, o Conferință (nu un Conciliu) a Capilor marilor Biserici separate dar mai aproape de Biserica catolică.

e) aderând la mișcări comune al căror scop să fie apărarea patrimoniului de valori umane și creștine asupra cărora toate Bisericile și Confesiunile sunt de acord, față de materialismul și de laicismul care minează astăzi tatea Bisericii catolice întru apărarea și afirmarea dogmei primatului Pontifului Roman.

Noi credem că această acțiune de reunificare, care astăzi pare încă atât de dificilă, ar putea, într'un viitor nu prea îndepărtat, să devină realizabilă, dacă Conciliul Ecumenic, cu solemnitatea vocii corale a Episcopatului catolic unit cu Capetenia sa, Pontiful Roman, ar deschide căile unei explicații fraternice a adevărului și a unei colaborări leale în caritate.

Biserica Romei, sigură de unitatea sa, poate lua cu curaj inițiative în acest sens, cu acea caritate de care vorbește Sfântul Pavel: «răbdătoare, blândă, capabilă să creadă, să speră, să uite». Acestea sunt și premisele psihologice ale reunificării: a crede și a nădăjdui în viitor, uitând trecutul și fără a scormoni continu în acest trecut de rivalități, de certuri, de erori, ci privind la unicul Christos, la unicul Cer.

Volumele sunt depozitate la S. Congregația Orientală și vor fi puse la dispoziția bisericilor, a preoților, a instituțiilor și a mirenilor. Distribuția lor se va face prin Biblioteca Vaticană sau de către Mons. O. Bârlea (Collegio Pio Romano, Passeggiata del Gianicolo 5, Roma). Costul unui exemplar este de 3 dolari plus șeluelile de expedie.e.

«România între Orient și Occident» este tema propusă pentru viitorul congres al Societății Academice Române din Roma, care s'a va ține între 1 și 7 Octombrie la Muenchen.

Editura «Pro Civitate Cristiana» din Assisi (Italia) a publicat de curând un studiu complet asupra problemei desmembrării Bisericii și a diferitelor încercări de reunificare. Opera, al cărui titlu este «Drama fraților separați», îmbrățișează întreaga istorie a Bisericii; de la primele despartiri ale Bisericii orientale la zilele enoastre, închinând capitole de acută și obiectivă analiză schismei grecești și diferitelor Biserici protestante, și se încheie cu o adevărată profunzime de credință și de speranță a autorului — Italo Volpi — față de Conciliul Ecumenic anunțat de Ioan XXIII al cărui obiectiv principal este tocmai căutarea Unității creștine.

În viitorul număr al revistei noastre ne vom ocupa pe larg de această operă care n'ar trebui să lipsească din biblioteca nici unui creștin care consideră chestiunea reunificării Bisericii o problemă de conștiință.

În 1962 toate Bisericile ortodoxe orientale se vor uni ca să celebreze împlinirea unui mileniu de la întemeierea comunității monahale de la Muntele Athos, Prima mănăstire de la Sfântul Munte, Marea Lavra, a fost întemeiată în veacul X de călu-

garul Athanasios, cu ajutorul imperatorului de la Bizant.

Capetenile Bisericilor ortodoxe din America au desemnat o comisie care va trebui să studieze modalitățile pentru constituirea unei Conferințe Consultative permanente a Episcopilor ortodocși din America.

Convocați de Arhiepiscopul Iakovos, sef al Arhidiecezei ortodoxe grecești din America, prelați care reprezentau nouă Biserici ortodoxe americane s'au întrunit la New York.

În 29 Mai va fi reconsecrată biserica română greco-catolică din McKeesport. Predica va fi celebrată de episcopul diecezan, Mons. John Wright, iar Sf. Liturghie va fi celebrată de exarhul diecezei de rit bizantin din Pittsburgh Mons. Nichols Elko.

Restaurarea bisericii și a casei parohiale a fost făcută cu contribuția unui grup de mireni români care, în șase ani de sacrificii și de muncă grea, au reușit să adune fondurile necesare.

În cadrul mișcării pentru unirea Bisericilor a fost celebrată o slujbă pontificală după ritul bizantin în Catedrala de rit latin din Detroit (Mich.), pentru întoarcerea ortodoxilor separați în sânul Bisericii Române.

Au luat parte la solemnitate P.S.S. Dr. Teofil Ionescu, Episcopul ortodox din Detroit, P. George Preda, parohul Catedralei Sf. Gheorghe din localitate și P. G. Lupu, parohul Bisericii ortodoxe române.

În Basilica Sacre Coeur din Paris Mons. G. Cosma, rectorul misiunii catolice române în Franța, a celebrat împreună cu un sobor de preoți o slujbă religioasă pentru cinstirea venerabilului Iremia Valahul și pentru pomnirea Episcopilor și a preoților

miscellanea

români morți în închisorile comuniste din R.R.R. P. Jérôme Cornelis, secretar al revistei «Unitas» a pronunțat o emoționantă cuvântare; Corul Traian Popescu a executat splendide cantece liturgice românești.

Casa de editură Arthème Fayard din Paris a publicat recent primul roman al poetului Vintilă Horia: «Dieu est né en exil». Romanul, foarte laudat de comisia de lectură a casei de editură, a fost definit de Daniel Kops, care l'a prefațat, o «opera care depășește producția literară obișnuită». Aceiași editură are sub tipar un al doilea roman al lui Vintilă Horia: «Le chevalier de la résignation».

Doctorului E. Barbu de la Institutul Pasteur din Paris i-a fost acordat de către Societatea de Chimică Biologică premiul L. Mayer, una din cele mai importante distincții științifice franceze, pentru contribuția sa la studiul fizico-chimic al proteinelor și al structurilor fine ale acizilor nucleici, ca și pentru noutatea sistemelor uzate de medicul român în cercetările sale științifice.

Dl. Stefan Lupascu este, împreună cu Julien Alvard autorul unui interesant și subtil studiu asupra picturii lui Benrath.

La Théâtre de France a fost reprezentată, cu enorm succes, de ansamblul Louis Barrault comedia «Rinocerul», una din ultimele creații ale lui Eugen Ionescu. Presa pariziană a consacrat «evenimentului» întregi coloane.

«Rinocerul» este o parabolă care ni-l prezintă pentru întâia oară pe Ionescu angajat într-o problematică politică.

Pentru a prezenta decăderea individului «fixat» într-o opinie ideologică, fanaticul modelat de partidele totalitare, care nu poate merge decât într-o singură direcție, imaginea rinocerului este cât se poate de efecace.

Ionescu a scris o comedie în care este vorba de transformarea oamenilor în rinoceri; alegoria nu face deosebire între burghezul-rinocer și comunistul-rinocer. Toți oamenii sunt susceptibili — aceasta este teza autorului — de a fi contaminați de «rinoceritate». Toși în afara de unu: Berenger, care refuză să renunțe la aspectul său omenesc și care, grație acestui refuz, se salvează.

În cadrul conferințelor organizate de Institutul Carol I din Paris poetul și eseistul Virgie Ierunca a trasat un «Itinerar spiritual al lui Albert Camus». Conferința, ca și întreaga manifestare, a fost un omagiu al exilului intelectual românesc adus memoriei lui Albert Camus și curajoasei sale atitudini în favoarea Țării subjugate de comunismul sovietic.

«Tradiționalismul și modernismul în cultura românească» a fost teza interesantă conferințe pe care Dl. Titus Bărbulescu a dat-o la Institutul Carol I. Conferința («Modele occidentale în noua poezie») a fost o erudită prezentare a poeziilor și a curentelor poetice românești de la 1900 încoace, și o evocare sprijinită pe numeroase citate care au transformat disertația D-lui. Bărbulescu într'un adevărat festival de poezie.

Am avut alteori ocazia de a menționa în publicația noastră cariera pictoricească românească Gigi Aramescu-Anderson, din Miami, Florida.

Făcând parte din grupul «Six South Florida Abstract Painters» a înregistrat la o recentă expoziție un excepțional succes, vânzând aproape toate operele expuse la prețuri care îi definesc valoarea. Un mare colecționist din Montreal a plătit pentru o lucrare de dimensiuni obișnuite 500 dolari.

Presă de specialitate menționează cu multă căldură și elogioase aprecieri succesul compatrioților noastre.

Gigi Aramescu, bucureșteancă de origine, s'a căsătorit după război cu colonelul american Anderson, stabilindu-se la Miami, unde a obținut importante premii naționale și internaționale de pictură.

Tipografia Abajiei de la Grottaferrata (Roma), sub auspiciile S. Congregației pentru Biserica Orientală, a publicat de curând «Apóstolul» Duminicelor și Sărbătorilor anului, un volum în 40 de 283 pagini, cu texte în două culori și ilustrat de pictorul Eugen Drăgușescu.

POLITICA SI SCHISMA

(urmăre din pag. 1)

să substragă jurisdicției Romei Noul imperiu care se constituia în Rusia.

Această separație devine mai completă atunci când Petru cel Mare, aplicând în mod și mai riguros principiul subordonării Bisericii la Stat, constituie Sinodul Bisericii rusești, supunându-l autorității suveranului devenit astfel și cap al Bisericii, așa cum era sef al statului. «Patriarhul vostru sunt eu», spunea Petru cel Mare. Succesorii săi aveau să facă din această formulă legea fundamentală a imperiului.

Constantinopolul plătea consecințele principiului pe care îl adoptase ca mijloc de înălțare și care acum trebuia să-i smulga, bucată cu bucată această autoritate bazată pe oameni și nu pe Dumnezeu. Mai târziu Grecia, România, Muntenegru, Serbia și Bulgaria, odată devenite State de sine stătătoare, aveau să se substragă autorității Constantinopolului.

Rupte din conpul Bisericii universale și devenite puțin câte puțin biserici naționale, Bisericile separate din Răsărit au fost absorbite de Stat, care le-a pus sub controlul său. Fiind astfel lipsite de libertate, aceste Biserici sunt impledeate în acțiunea lor și deci în misiunea lor providențială. Statele ortodoxe care au absorbit puterea spirituală a Bisericii, se vor opune totdeauna Unirii în care ele văd o diminuare a autorității lor.

Este un fapt că politica a avut totdeauna o parte preponderantă, ca să nu zicem exclusivă, în schismă, în momentul în care ea s'a produs, și această parte a continuat să o aibă în continuarea schismei.

Soria Soloviev, marele gânditor rus din veacul trecut, în eseuul său «La Russie et l'Eglise universelle»: «Biserica noastră este o turmă vastă dar infidelă, al cărei păstor este politica care, cu lovituri de bici, face să intre cu forța în statul oile rătăcite. Poate oare o asemenea imagine să corespundă adevăratei idei a lui Christos? Si, dacă nu corespunde, ea nu mai este Biserica lui Christos».

Si atunci ce oare este? O instituție de Stat, care poate fi utilă intereselor Statului și disciplinei moravurilor. Dar Biserica, nu trebuie să uităm, este un domeniu în care nu se poate admite nici o alterare a bazei morale, în care nici o in-

fidelitate față de principiul vișivificator nu poate rămâne nepedpsită, un domeniu în care cine minte nu minte oamenii, ci lui Dumnezeu.

Dacă o Biserica este infidelă testamentului lui Christos, ea este fenomenul cel mai steric și mai anormal din lume, condamnat de cuvântul divin. O Biserica care face parte dintr'un Stat, adică dintr'o împărăție a lumii acestia a renunțat la misiunea sa și va trebui să împartă soarta rezervată tuturor împărățiilor pământului. Ea nu are în sine nici o rațiune de a fi, se auto-condamnă la neputință și la moarte.

Duhul de adevăr, duhul de dragoste, duhul de viață, duhul de libertate, sun realități care lipsesc Bisericii rusești.

«Ce vor trebui să facă Bisericile ortodoxe — se întreaba Soloviev — ca să participe la fecunditatea Bisericii române? Un singur lucru: să se unească cu ea. Insuflești de spiritul dător de viață pe care această Biserica-Mamă li-l va comunica, păstoriți Bisericilor astăzi separate vor deveni instrumente de regenerare pentru popoare de otrava greșelii și de lipsa de credință care tot mai mult pune stăpânire pe ele».

Un alt avantaj al acestei uniri — poate cel mai mare — este acesta: unindu-se cu Biserica catolică, aceste Biserici, care nu mai constituite o putere unitară și care nici măcar nu mai au între ele interese comune și sunt lipsite de o viață în comun de oarece fiecare dintre ele reprezintă o entitate autonomă și independentă, s'ar uni și între ele pentru a reconstrui, ca în trecut, Biserica răsăriteană, una singură, care odată forma un ram unic al Bisericii universale.

Recucerire a libertății, un cler demn de marea misiune care i-a fost încredințată, apărare a drepturilor sale seculare, posibilitate de a se apăra împotriva dusmanilor săi care încearcă să o distrugă subordonându-o puterii Statului, iată avantajile întoarcerii în sânul Bisericii universale.

Logica faptelor a demonstrat — și continuă să o facă — falsitatea principiului; fiindcă Christos nu a instituit Biserici de Stat, ci o singură Biserica, supusă autorității sale spirituale, nu în opoziție cu autoritatea temporală, ci numai bine deosebită de ea.

